

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

70. ÅRGANG

31. MAI 1958

A V I N N H O L D E T :

ETTER HØYESTERETSDOMMEN - BLIKK PÅ TIDEN - VATIKANETS PAVILJONG PÅ VERDENSUTSTILLINGEN - REISEBREV FRA ISRAEL - RADIOSPØRSMÅL OG SVAR - KONFIRMASJON I PARIS - RIKHOLDIG UTENLANDSNYTT

NR
11

NESTE NUMMER KOMMER 14. JUNI 1958.

Gir saklig opplysning om den katolske kirkes tro og moral. Der- som De ønsker katolsk kristen- doms svar på Deres personlige spørsmål, står Katolsk Informa- sjon til tjeneste med sitt brev- kurs. Kurset består av 10 brev som sendes Dem med 14 dagers mellomrum. Eventuell korrespon- dance vil bli behandlet fortrolig og besvart av kursets geistlige ledere. - Skriftlig henvendelse til:

KATOLSK INFORMASJON
Akersveien 5 Oslo

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Søndag 1. juni: Felleskommunion.

Onsdag 4. juni: Andakt i St. Josefs Kapell kl. 19.30. Deretter samvær i foreningslokalet.

Fredag 13. juni, Jesu Hjerdefesten: Høy- messe med felleskommunion i St. Olavs kirke kl. 8. Deretter felles frokost i foreningslokalet.

Styret.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke
Bispegården
St. Josefs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke
Lunden Kloster
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet
St. Pauls Kirke
Vår Frue Kirke
Marias Minde
St. Franciskusøstre-
nes Moderhus
Øyenklinikken
St. Josefs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Elisabeth Inst., Hammerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss
St. Franciskus Hosp., Hønefoss
St. Magnus Kirke
St. Magnus presteg. } Oslo
Bergen
Lillestrøm

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

R.I.P.

Vår kjære bror
fhv. postfullmektig
LUDVIG THEODOR MULLER
døde 20. mai, nær 77 år gammel.
På familiens vegne
Maria Müller.
Begravelsen har funnet sted.
Be for hans sjel.

STILLE DAME

søker hybelleilighet, event. stue med
adg. kjøkken, i Oslo.

Henv. Dominikanerne,
Neuberggt. 15, Oslo.
Tlf. 44 23 24.

N.K.K.F.s

Utdannelsesfond for
katolsk Ungdom

Søknader vedlagt anbefaling fra søke-
rens sogneprest må være innsendt in-
nen 15. juni d.d. til styrets formann,
fru Dagny How, Fougstadgt. 22, Oslo.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

har sommerlukking fra 1. juni til 1.
september.

OSLO KATOLSK MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

BØNNENS APOSTOLAT:

JUNI: Mere andakt til Jesu Hjerter som
hjelp mot tidens uro. — Rettferdig-
het og fred i de arabiske land.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 1. JUNI, Treenighetssøndag:
Ep. Rom. 11, 33—36. Ev. Matt. 28,
18—20. Mandag: Marias dronningsfest.

Tirsdag: Ferialdag. Onsdag: Franciscus
Caracciolo, bekj. Torsdag: Kristi legems-
fest. Fredag: Norbertus, bisk., bekj. Lør-
dag: Marias lørdagsmesse.

SØNDAG 8. JUNI (2. s. etter Pinse):
Feiring av Kristi legemsfest. Ep. I. Kor.
11, 23—29. Ev. Joh. 6, 56—59. Man-
dag: Ferialdag. Tirsdag: Margarita, dron-
ning, enke. Onsdag: Barnabas, apost.

Torsdag: Johannes fra St. Facundo, bekj.
Fredag: Jesu Hjerter-fest. Ep. Efes. 3,
8—19. Ev. Joh. 19, 31—37. Lørdag:
Basilus, bisk., bekj., kirkelærer.

SØNDAG 15. JUNI, 3. s. etter Pinse:
Ep. I. Pet. 5, 6—11. Ev. Luk. 15, 1—10.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSK KIRKE OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille messe	Høy- messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30 m. fr. pr.	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappellensgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf.	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Eiksmarka skole, 1. juni	8.40 19.30	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, IIa, tlf. 20220	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kapell, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ETTER HØYESTERETTS- DOMMEN

Den 9. mai falt Høyesteretts avgjørelse i saken mot Gyldendal Norsk Forlag angående Agnar Mykles roman «Sangen om den røde rubin». Dermed er der — ihvertfall på det juridiske plan — satt sluttstrek under en strid som i en øredøvende grad har dominert norsk kulturdebatt siden riksadvokatens aksjon. I det store og hele har Høyesterett underskrevet og bekreftet påtalemyndighetens premisser fra Byrettssaken, men med tolv mot tre stemmer har vår øverste rettsinstans trukket en annen konklusjon av disse premisser og frikjent forlaget for beslag av boken og for straffeansvar. *Suaviter in modo, fortiter in re*, sa de gamle: Resultatet er mildt, men prinsippene står fast. Domstolen har utvetydig slått fast at heller ikke seriøs skjønnlitteratur — når den litterære sakkyndigheten først er hørt — er unndratt prøvelse etter straffelovens § 211, og at det er domstolene som her i landet skal foreta denne prøvelse og fastslå om en publikasjon er «utuktig» i lovens forstand. Ellers merker en seg at Høyesterett formaner til romslighet i bedømmelsen, hva domsavgjørelsen vel må sies å være et slående eksempel på, og forøvrig gir uttrykk for sin tvil overfor de vanskelige skjønnsproblemer som melder seg i saker av denne art. Det er sannsynlig at Høyesteretts dom foreløpig vil skape avspenning. En stadfestelse eller skjerpelse av byrettsdommen ville derimot uten tvil ha skapt fortsatt strid og trolig meget bitre motsetninger som vanskelig kunne ha bidratt til å stille pornografiproblemene i et saklig lys.

Men avspenning er ikke *klarhet*. Og det er først og fremst klarhet en savner når en nu ser tilbake på den vurdering «Myklesaken» har fått det siste året både i og utenfor rettssalene. Ganske særlig er det oppsiktsvekkende for et alminnelig legmannsskjønn at hverken påtalemyndigheten eller forsvaret i Byretten, og heller ikke Høyesterett har syntes det var nærliggende, for ikke å si tvingende nødvendig, først å definere begrepet «utukt» i lovens forstand, og fastslå hvilke normer og kriterier det overhodet kan forstås ut fra. Begrepsparet tukt-utukt er jo *moralske* betegnelser, og det er vanskelig å se hvordan en rettsinstans kan domfelle (eller frikjenne) uten

å ha tatt bevisst stilling til *hvilken* moral disse begrepene overhodet måles på. Heller ikke er det rettsfilosofiske problemet om hvor langt samfunnets moralske autoritet og kompetanse overhodet strekker seg i slike spørsmål idetheletatt blitt berørt. At byretten gikk utenom dette er begripelig. Men Høyesteretts taushet her forbauser.

Teoretisk kunne en tenke seg to konsekvente — om riktignok upopulære — måter å resonnerer på. For det første kunne man si: Ifølge Grunnlovens § 2 må vårt samfunn tillegges en konfesjonell og kristen karakter. I den utstrekning rettsvesenet gjør bruk av moralske vurderinger blir disse normert av den kristne (evangelisk-lutherske) etikk. Begrepet «utuktig» er entydig og definerbart innenfor en kristen tankegang, mens det innenfor en sekularisert rettspleie vanskelig kan kunne tillegges noen presis mening.

Når dette resonnementet ikke har vært anvendt av noen av partene — og heller ikke fra kristent hold — har det selvfølgelig sin årsak i at det så skarpt formulert ikke svarer til norsk rettsfølelse idag. På tross av statens teoretisk konfesjonelle karakter venter ingen — heller ikke Statskirken — at domstolene i sine moralske vurderinger konsekvent skal knesette den kristne moral.

Et motsatt resonnement, som heller ikke savner konsekvens, ville det være å si: «Utukt» er et begrep hentet fra den kristne etikk. Innenfor en sekularisert rettspleie har det ingen entydig mening eller relevans, og blir følgelig å fjerne fra lovverket, med samt dets implikasjoner.

Når både byrettens og Høyesteretts domsavgjørelser styrer midt imellem disse ytterligheter ved simpelthen ikke å ta stilling til utukt-begrepets mening og innebyrd, så gjenspeiler de rettsvesenets faktiske stilling idag, på overgangen fra «kristenheten» hvor «all øvrighet er av Gud», til den sekulariserte eller «pluralistiske» stat hvor rettspleien gjenspeiler et ikke-kristent samfunn og mer og mer avviker den spesifikt kristne arv.

At en dom som denne, unnfanget i tvil og kompromiss og uten vilje eller evne til begrepsbestemmelse, nødvendigvis skaper uklarhet, fremgår ikke minst av de kommentarer den har møtt. Knappt var premissene opplest i Høyesterett før «Dagbladet» hadde en samtale med formannen i Den Norske Forfatterforening *Hans Heiberg*, som blant annet uttalte:

«Hvis forlaget skulle ha stilt et stort beløp til disposisjon i kulturens tjeneste, ville jeg foreslått å bruke pengene til en virkelig grundig psykologisk forskning i det viktige spørsmålet: Kan det overhodet påvises at lesingen av seksuelt betont litteratur har noen som helst skadevirkninger, særlig da på barna og ungdommen som man så sterkt har påberopt seg her.»

At «skadevirkninger» kan være av moralsk art, og at en dermed øyeblikkelig gjør utfallet avhengig av *hvilken* moral en står for, synes ikke engang å falle Forfatterforeningens formann inn. Det er ikke desto mindre selve kjerneproblemet: At bøker av denne art — ut fra et konsekvent kristent syn — er «skadelige» moralsk sett, særlig for ungdom og ubefestede, er hevet over tvil. Det er én av flere grunner til at domstolene, før de domfeller, bør definere sine kriterier for moralsk godt og ondt, for «skadelig» og «uskadelig».

I sine premisser sier flertallets førstevoterende, høyesterettsdommer *Reidar Skau*, blant annet: «Når det gjelder spørsmålet om hvilken norm som skal legges til grunn, mener jeg det må legges avgjørende vekt på hva som kan antas å være oppfatningen innen den krets av voksne lesere som boken normalt må forutsettes å nå.»

I betraktning av de høyst ulike oppfatninger og den bitre strid omkring *Agnar Mykles* bok vil vel de fleste synes at det blir noe problematisk for retten å skulle kunne tolke, med autoritet og konsekvenser av stor rekkevidde, enslags gjennomsnittlig «alminnelig rettsfølelse» på et område av så broget karakter. En kan bare tenke på hvordan byrettsbehandlingen ble temmelig ensidig preget av den radikale Oslo-intelligensen, selvom dommen nærmest gikk den imot. Oppmerksomme avislesere vil ha sett at reaksjonen og den moralske forargelse er strammere ut over landet, langt inn på lederplass i den radikale pressen.

Et helt motsatt syn på de moralske normene finner en hos høyesterettsadvokat *Annæus Schjødt jr.*, som i en polemikk («Verdens Gang» 16. mai) blant annet skriver:

«Trykkefriheten er en rett som er gitt for å beskytte mindretallet. Den offisielle mening og den kunstneriske form som er alment anerkjent, trenger ingen grunnlovsbestemmelse for å bestå uanfektet. Men — og jeg holder meg heretter til de kunstneriske uttrykksformer som Mykle-saken satte under drøftelse — den litterære form som forarger, er anstøtelig, uanstendig osv. trenger et vern. Og trykkefrihetens grenser, som er meget vide, vil gå nettopp der hvor den offisielle eller anerkjente oppfatning ikke lenger kan følge med. Det ligger i selve trykkefrihetsbegrepet at det er den som tenker og skriver anderledes — den forargelige og anstøtelige unntagelse — som har behov for vern i grunnlovens § 100, når påtalemyndigheten vil straffe ham eller hans skrift søkes forbudt. Størsteparten av almenheten vil nesten alltid synes at de saker hvor trykkefrihetens ytterste utstrekning fastlegges, er dårlige. Jeg trodde at dette var elementært, men advokat Nordhus har gjort det klart for meg at i hvert fall ikke han er oppmerksom på dette avgjørende punkt.»

Med andre ord: For advokat Skau går grensen der hvor godtfolk med rimelig, sunnt skjønn mener den bør gå. For advokat Schjødt er det nettopp *ut over* den grensen at vi finner de publikasjoner som trenger og bør få lovens beskyttelse. Motsetningen mellom disse syn godtgjør til fulle hvor uholdbart det er å diskutere pornografi og trykkefrihet uten først å ha tatt stilling til hvilke normer retten opererer med når det gjelder moralske verdier.

I den rundbordskonferansen som Norsk Rikskringkasting arrangerte tirsdag 13. mai hevet der seg en enslig røst for at man fra de mange følelsesbetonte standpunkter søkte tilbake til en prinsipiell tankegang, ved å fastslå hva dette begrepet «utukt» egentlig innebærer — for lovgiveren, for folk flest, og for rettens håndhevelse idag. I ett av sine innlegg sa *Ørnulf Ranheimsvær* blant annet:

«Ingen kan vel unngå å bli slått av hvor *vagt* utuktsbegrepet avtegner seg i (doms-)dokumentene. Og mon ikke denne vaghet har sin ganske bestemte bakgrunn. Vil jeg fordømme tyveri, må jeg mene noe med eiendomsrett. Vil jeg fordømme utukt, må

BLIKK på TIDEN

EN STUDIE I RØDT

■ Forleden traff vi i et hyggelig lag en ung og sympatisk mann som for noen år siden hadde feiret sin russetid. Uten synlige tegn på ruelse og med adskillig munterhet fortalte han at da hans russekull besøkte en av Danmarks største byer, hadde de vekket borgermesteren klokken fem om morgenen med en kjempebukett prydblomster plukket i — byens parker og offentlige blomsterbed. Bygartnerens arbeid og budsjett, befolkningens blomsterglede og harme over dette hærverket, de danske myndigheters reaksjon på norsk blivende akademisk ungdoms kulturnivå og ansvarlighet — intet av alt dette syntes å ha streift hans tanke.

Det kan høres ut som noe tråkig moraliserende når en professor udi theologien i det konservative «Morgenbladet» løfter pekefingeren — også over russeren. Ikke desto mindre har professor Johan B. Hygen evig rett i sine velvillig advarende betraktninger over temaet «Russ» (14. mai). Ingen griner over at russeren vil være ung og utfolde seg i frihet, skriver han. Men der er svarte pletter på denne orgie i rødt. En ting er de tillopp til forpøbling som gjør seg gjeldende herhjemme. En annen ting er den vandalisme som russeren gjentagne ganger har gjort seg skyldig i, utenfor Norges grenser, til merkbar skade for sin egen og landets anseelse:

«Og så er det Danmarksturen. Norsk russ har et meget dårlig ord på seg i Danmark, faktisk så dårlig at disse besøkene har gjort et merkbart skår i vår nasjonale ære. Det later til at den spesielle norske form for kollektiv bølletet aldri utfolder seg mer uhemmet enn når den slippes løs i et fremmed miljø.

København er en munter by, og danskene er ikke sure mennesker. Det skulle vel ikke være så uoverkommelig for norsk ungdom å kunne more seg der uten å gjøre seg beryktet. Men beryktet er norsk russ blitt. For bare å nevne et enkelt

jeg mene noe med tukt. Jeg må ha klare og godt definerte normer for det tuktige. I motsatt fall blir all tale om utukt fordomsfulle utsagn og appell til skikk og bruk i visse miljøer. Enhver vet da at de normer som ga våre oldefedres utukts-begrep konsistens, idag er i full oppløsning. Alle vet også at denne oppløsning er skjedd med velsignelse fra kvasi-offisielt hold. Derfor synes ikke dommen over utukt å springe frem av et samfunns begrunnede bevissthet.»

Hadde debatten om «Mykle-saken» — i og utenfor retten — tatt sitt utgangspunkt her, kunne den ha virket avklarende på bevisstheten om den kultursituasjon hvor vårt samfunn befinner seg. Da hadde vi vært spart for all den korttenkte og larmende propagandaen fra hold hvis frihetsbegreper ikke bare ofte er uansvarlige, men noe enda farligere: uklare og tåkete. Da hadde vi også vært spart for det skjeve lys de kristne meningsytringer i saken kom til å få over seg, ensidig moralistisk og puritansk bekymret over «usedelighetens fremskritt» som de var. Da hadde vi muligens endog vært spart for domsresultatet: En kjennelse unnfanget av et kompromiss og født i en tvil som bare setter problemet stevne på en annen og kanskje farligere korsvei.

trekk: på grunn av hærverk i fjor har den danske skolekommisjon nektet årets russ innkvartering i Kofoedskolen. Hærverk. Blomsten av Norges ungdom. Dette var altså i fjor. Og noe lignende har det vært tidligere år. En skam er det, skam for russeren, skam for skolene, skam for hjemmene, skam for oss alle. Så russeren av 1958 har noe å gjenreise.»

DET MANGLENDE MELLEMLEDD

■ Vi mistenker pressefolk flest for å kaste et nokså flyktig blikk på et så gravalvorlig blad som «Luthersk Kirketidende», selvom de der kunne lese seg til både den ene og andre kirkepolitiske parole av vidtrekkende betydning. I bladets siste nr. (17. mai) finner de imidlertid under pastor Einar Solli's grundige penn en 19 — nitten — sider lang fremstilling av den norske pressens reaksjon på den siste voldsomme fase av Schjelderup-saken, etter det frivillige kirke-møte ifjor. Pastor Solli skriver ikke uten brodd og bitterhet:

«Hvordan løste pressen sin oppgave med hensyn til å gi folk saklig orientering om det som skjedde? (...) Det er hevet over tvil at pressens innflytelse er enorm når det gjelder å påvirke og prege folks oppfatning også i kristelige og kirkelige spørsmål. Hvis Bibelen og tradisjonen er katolikkenes autoriteter, er Bibelen og sensasjonen — eller pressen — det norske folks. Og det er eksempler nok på at det på begge områder er Bibelen som er den underordnede. Har en sak vært slått fast ofte nok og bredt nok i avisspaltene, kan selv presumpstivt kritiske og nøkterne mennesker godta det på de spinkleste premisser. «Rotasjonens» makt er stor.»

Pastor Sollis eksempelsamling, særlig fra Oslo-pressen, er da også tildels en slik halsbrekkende oppvisning i journalisters arrogante amatør-teologi at en forstår hans hjertesukk. Den fortjente plass i pressens fagblad «Journalisten», som en spore for redaksjonene til større faglig innsikt i kristendommens temaer og saker *qua* stoff.

Nå er det ikke fritt for at brodden og misnøyen også kan gis den motsatte adresse. Mange av de groteske misforståelsene og feiltolkningene omkring det frivillige kirkemøtet ifjor kunne vært unngått om Statskirken var utstyrt med en faglig (dvs. teologisk og journalistisk!) kompetent pressesekretær, og ved at han gjennom saklighet og probitet hadde opparbeidet seg tillit og autoritet overfor pressen, som selv den normerende instans når det gjelder «solid» kristelig og kirkelig stoff. Informasjoner og kommunikerer fra en ansvarlig instans ville gi det lesende publikum et fast holdepunkt når det gjelder å skille mellom faktisk nyhetsstoff og fri diktning.

Det er ikke noe «Columbi egg». Det er tvertom en adstadig idé, som forlengst er satt ut i livet overalt hvor kristendommen aktivt og uredt søker en dialog med samtiden. Det er i hele den norske kristendommens interesse at pressen også her i landet blir skikkelig betjent fra de kristne samfunnens side.

PÅ STRAM LINE

■ Der er skribenter som helst bør legge pennen bort når de blir sinte, og først ta den igjen når blodtrykket er gått ned. Der er andre som skriver best når sinnet er godt og varmt, og det er unektelig ofte dem som sørger for «driven» i det som vi noe flatterende kaller vår «kulturdebatt».

Sikkert er det ihvertfall at Sverre Riisøen hører til dem hvis penn er best når den gløder. Mens han kan gjøre underlige krumspring og geberder på slakk line, går han på sikker fot over avgrunnen så snart linen blir stram. Og stram er den unektelig i hans artikkel «Kameleon-teologi» («Verdens Gang» 19. mai), hvor han går løs på professor Gabriel Langfeldt's bestrebelser for å gjøre Albert Schweitzer til enslags husgud i Human-etisk Forbund. Riisøen legger ikke fingrene imellom når det gjelder Langfeldts forvirrede angrep på kristendommen og tolkninger av hva den egentlig står for:

«Det er en kjent sak at hatet slår med blindhet. Særlig når det er betinget av en oppriktig uselviskhet, som vi sans phrase akkrediterer forfatteren. Det er idealisten, som i langt høyere grad enn hyklerin, for sin egen skyld bør bæres med mistankens skjerpede blikk. Det er det bevingede, melodiske og kjæle slagord uten dekning i gjennomtenkt virkelighet som er idealistens farligste våpen. Langfeldts begrepsverden er like febrilsk skiftende som en kameleons fargespekter i alarmberedskap. Det skyldes neppe vrangvilje. Men i anstendighetens navn har vi rett til å kreve et minimum av filosofisk skoloring av en etiker som foretar seg de merkeligste krumspring i metafysiske universer med det aprioriske formål å vende tomhendt tilbake.

Det moralske hysteri kan gi seg mange besynderlige utslag. Hos Langfeldt ytrer det seg slik: Han berømmer demonstrativt kristendommens nytteverdi. Dens effektivitet. Overallt og med subtil konsekvens på bekostning av dens egenverdi. Dens sannhet. Henført kan han tale om at Guds rike er inne i oss, og at den etiske kjerne i dette Gudsrike går på melodien: Ha ærefrykt for livet. For «livet har mening i seg selv». (Som kjent er logikk å tenke — logisk.) Denne udifferensierte og flytende kartlegging av livet sperrer for enhver kvalitetsvurdering. Ligger livets mening i livet selv, så er for det første ingenting dermed sagt, og det som er sagt, er at livet bare er en biologisk-somatisk prosess. Ser man det. Den brutte logikk er atskillig mer logisk enn den snorrette.»

Efter å ha påvist til overmål med sitater de selvmotsigelser Langfeldts Schweitzer-tolkning forutsetter i forholdet til kristendommen, slutter Riisøen sin omtale med følgende bredside:

«Det uhyggelige ved Langfeldts bok er ikke at den er dårlig skrevet, og om mulig dårligere tenkt, men den autoritære mentalitet den avslører. Her er Langfeldt forstemmende klar. Kristendommen står eller faller — ikke med Jesus av Nasaret, men med Albert fra Lambarene. Så er det i alle fall en bønn legen i urskogen ikke kan unnlate å gi en personlig farge: Gud fri meg fra mine venner!»

SPØKELSER VED LYS DAG

■ Det er ellers ikke bare Statskirken som har grunn til å sukke over manglende informasjonskontakt med norsk presse. Særlig i aviser ut over landet ser vi en NTB-melding versere, hvis egentlige kilde er en ytterst suspekt reportasje av Gunnar Rosell i det svenske «Aftonbladet» (4. mai). Den kan fortelle at «paven bebuder katolsk storoffensiv i de nordiske land» og forsikrer at «svenske prester får tilbud om tjenestegjøring i den romersk-katolske kirken». Oss bekjent er meldingen hverken offisiell eller «offisøs», og «Aftonbladet's» lette omgang med kildene vekker ubetinget mistillit. Rosell er således uvitende om at allerede for flere år tilbake fikk tyske lutherske geistlige som konverterte til katolisismen og som allerede var gifte, dispens fra sølibatsloven og adgang til å virke som katolske prester. Å rigge denne «sensasjon» opp som et pavelig tilbud til svenske geistlige idag er med andre ord snarere et uttrykk for svensk selvfølelse enn for faktisk informasjon om katolisismen i samtiden. Og når der bebudes at «det torde inte dröja så länge förrän vi kan räkna med en stor invandring av munkar och patrar» i de nordiske land, tyder det på en spesiell provinsiell panikk overfor katolisismen som synes å være noe av en svensk spesialitet i Norden, blottet for faktisk grunnlag som den er. I Norge og Danmark synes man å ta «katolske storoffensiver» rolig — inntil man ser dem. Der er masser av tid!

Fr. Candidus.

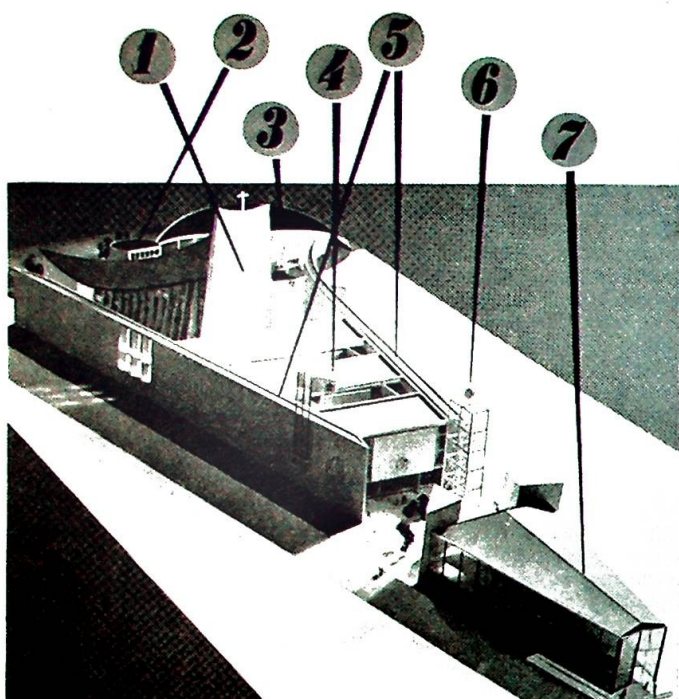
ST. OLAVS FORBUND, Oslo,

arrangerer årsstevne på Hovedøya søndag 15. juni. Stevnet begynner kl. 11. Foredrag av dominikanerpater H. Rieber-Mohn. Fullstendig program vil bli kunngjort i neste nr. av St. Olav.

Civitas Dei

Kort møte med Vatikanets paviljong på Verdensutstillingen i Bryssel

AV PETER MAGNUS

MODELL AV PAVILJONGEN: 1. Kirken «Christi Gloriosi» - 2. Sakramentskapellet - 3. Foredragssal - 4. Utstillingshallene - 5. Monumentalmuren som innhegner paviljongen - 6. Klokketårnet - 7. Restauranten.

Sikkert er det at for å bli noenlunde godt kjent i Vatikanets paviljong (hvis ordet paviljong i det hele tatt kan brukes i denne forbindelse) på Verdensutstillingen i Bryssel, burde man ha virkelig god tid til rådighet. Ja, man kunne uten tvil gå der daglig i flere uker og stadig oppleve noe nytt, stadig finne nye ting å stanse ved og glede seg over.

Den veldige staben av kunstnere og arkitekter, av alle slags geistlige og verdslige eksperter, som har skapt selve hovedpaviljongen, det imponerende kirkebygget på utstillingen, «Christi Gloriosi», det «stille» kapellet, tårnet med klokkespillet, restauranten og katakombe-gangen som er rekonstruert der, har planlagt det hele med omhu og sikker smak. Men så veldig er hele dette anlegget at både den som gir seg god tid, og den flyktige besøkende vil føle seg fullstendig overveldet av alle de sterke, til dels rystende inntrykkene.

Hovedtemaet for denne verdensutstillingen er jo mennesket selv, mennesket som teknikkens og materiens behersker, mennesket og lykken, og i og med at Den hellige stol hadde truffet sin beslutning om å la seg representere der, var det også rimelig at man bestemte seg til å gi en virkelig bredt anlagt oversikt over Den katolske kirkes virksomhet på alle tenkelige områder.

I paviljongen «Civitas Dei» (Guds stad) har man da også gjort bruk av alle den moderne teknikkens hjelpemidler for å anskueliggjøre den katolske visjon, den katolske overbevisning om at Kirken og den alene gir det fullstendige svar på alle de uhyggelige vanskelige problemer menneskeheten står overfor i dag. I sal etter sal innenfor «Civitas Dei» minnes man om ondskapens og lidelsens evige problemer. For uansett hvilken «isme» man bekjen-

ner seg til, skriver pater Jan Joos, utstillingens permanente sekretær, vil man, som tenkende menneske, nødvendigvis, nu som alltid, spørre seg selv: «Hvorfor sykdom? Hvorfor død? Hvorfor krig? Hvorfor all den nød og alle de ulykker som uten stans rammer menneskeheten?» Gjennom hele «Civitas Dei» understrekes den overbevisning Kirken nærer om at bare den kan gi det endelige svar på disse spørsmål. Her søker man såvisst ikke å lukke øynene for og bagatellisere problemene, men samtidig vil man vise at Kirken har løsningen på dem, en løsning som, tross alt, gir livet mening og skjenker trygghet og lykke, også i motgang, i lidelse og nød.

Det er dette tema man har søkt å illustrere gjennom de tolv hovedseksjonene, som Vatikanets paviljong består av. Hver av disse seksjonene faller igjen i flere deler, som f. eks. den første seksjonen: «Mennesket og Gud» med underavdelingene — 1) Mennesket og lykken, 2) Guds skaperverk, 3) Kristi liv — Bibelen — Det hellige land, 4) Kristi lidelse, død og oppstandelse, og 5) Den nye pakt og Kirkens vekst.

Den som bare har vandret gjennom paviljongen en eneste gang, er naturligvis klar over at han ikke bør, ikke

DEN GODE HYRDE - den berømte romerske skulptur fra 3. årh. som symboliserer Kristus med det fortapte får. Utlånt fra Lateranmuseet i Rom og oppstilt i paviljongens kunstseksjon, «Imago Christi» (Kristus-bildet), som med sine mer enn hundre fremragende Kristus-fremstillinger kunstnerisk sett er det absolutte høydepunkt ved Vatikan-utstillingen.

kan gi seg i kast med noen detalj-gjennomgåelse av de tolv seksjonene i «Civitas Dei». Men også den som bare har avlagt et kort besøk der, sitter igjen med en rik skatt av minner.

Fra seksjonen «Pavedømmet» — hvor de to hovedtemaer 1) Det romerske pontifikat som hjertet og hjørnesteinen i Kirkens liv og struktur og 2) Hvordan pavedømmet i alle år, fra den kristne tidsregnings begynnelse, har ytet omfattende bidrag til sivilisasjonens utvikling, — husker man blant annet den store statuen av Pius XII, som med vidt utbredte armer møter og tar imot alle besøkende.

Seksjonen «Katolsk veldedighetsarbeide» illustrerer hva lignelsen om Den barmhjertige samaritan kan lære vår tids mennesker og hvordan Kirkens folk har oppfattet ordene som Kristus sa til den skriftlærde: «Gå du ut og gjør likeså».

I seksjonen «Sosialt arbeide» finner man blant annet den store statuen, «Familien», av den belgiske billedhugger A. Setola, og et veldig freskomaleri av Bernt Vonck, som gir en symbolsk fremstilling av den virksomhet de internasjonale kristne organisasjoner driver.

I kunstseksjonen holdes utstillingen «Imago Christi» (Kristus-bildet), og her møter man hovedverker av religiøs kunst fra mange land og forskjellige tider. Vatikanets muséer har lånt ut skatter som aldri før har forlatt Rom, — her er Lateranmuséets berømte «Den gode hyrde» fra det tredje århundre; El Grecos vidunderlig vakre «Frelseren» fra katedralen i Toledo og over hundre andre verker, gamle og moderne side om side.

I andre seksjoner blir man gjort kjent med hva katolske vitenskapsmenn har utrettet, man får en bred oversikt over Kirkens misjonsarbeide, og man får et innblikk i den aktivitet Kirken utfolder på områder som film, radio og televisjon. Det klassiske og det ultra-moderne møtes i skjønn forening.

I den ene av de to store hallene som går gjennom alle fire etasjer i hovedpaviljongen, stanser man foran en ti meter høy billedstøtte av den oppstandne Kristus, utført i hamret aluminium. Om denne kolossalstatue av Frelseren fortalte min norske ledsager på utstillingen at hun først hadde sett en fotografisk gjengivelse av den, og at hun da hadde syntes den virket uskjønn og uforståelig. Men nu, ansikt til ansikt med den, fant hun den vakker og gripende. På samme måte har vel kanskje mange som bare har sett bilder fra Vatikanets avdeling på Verdensutstillingen, tenkt at slike ultra-moderne bygninger neppe kunne være den riktige ramme rundt «Civitas Dei». Man har kanskje tvilt på at den katolske visjon, den katolske tro, lot seg anskueliggjøre på denne måten — ved at man tok den moderne teknikks hjelpemidler i bruk, ved at man ga moderne kunstnere fritt spillerom. Imidlertid vil nok så å si alle som vandrer gjennom hovedpaviljongen, kirken og de andre avdelingene før eller senere merke

Vår egen tids kunststil representert ved den belgiske billedhugger Setolas store statue «Familien».

at det katolske budskap kan frembæres med kraft og myndighet uten at man lokker med røkelsesduftende halvmørke under gotiske hvelv.

Vatikanets paviljong på Verdensutstillingen taler til moderne mennesker. Her tales et sprog som moderne mennesker forstår, og fra første til siste sal i det veldige anlegget tales det om vesentlige ting.

Peter Magnus.

CATHOLICA

er et av Danmarks mest interessante alment kulturelle tidsskrifter, som tar tidens problemer opp til overveielse ut fra kristne forutsetninger. Provenummer tilsendes gjerne på forlangende. — Abonnement kan tegnes hos Deres bokhandler samt hos oss og i Katolsk Bok- og Bladsentral, Akersvn. 5, Oslo.

4 nr. á 48 s. årlig D. kr. 15.00 + porto.

ARNE FROST-HANSENS FORLAG

København

ISRAEL ÅR X

Da vi mottok hosstående reisebrev, hadde vi liggende trykk-klar en analyse av den aktuelle religiøse situasjon i Israel, hentet fra det franske «Informations catholiques internationales». Vi gjengir den derfor som margopplysninger ved siden av vårt norske reisebrev. - Red.

Der er i Israel idag over 3000 synagoger og kultussteder for en befolkning på ca. 1 700 000 jøder. 519 komitéer og religiøse råd driver en intens virksomhet for å få gjenopprettet den israelske lov, det såkalte «Stor-rabbinat» som består av to stor-rabbinere (en ashkénazi, dvs. etter vesterlandsk ritus, den andre sepharadi, dvs. orientalsk ritus), og et rabbinerråd som sammen utgjør den øverste autoritet på det religiøse område. De blir dessuten understøttet av 360 statslønnede rabbinere og av kirkedepartementet som forøvrig er det offisielle bindeledd mellom alle religionssamfunnene i Israel. 13,8% av velgerne har stemt for de religiøse partiene, men de religiøse bevegelser i Israel har en langt større betydning enn det man kan slutte av valgresultatene. Selv om de ikke ønsker en teokratisk stat, har svært mange bevart sine religiøse overbevisninger, særlig i de orientalske miljøer. Således sender 30% av foreldrene sine barn til de statsskoler som har et religiøst grunnlag, de talmudiske kollegier, yeshivot, har over 6000 elever. En del av disse institusjoner gir samtidig en fullstendig fagopplæring i landbruk og andre yrker.

Allerede disse tall viser at omtrent en tredjedel av befolkningen har religiøse interesser som gir seg virksomme utslag. Men selvsagt kan ingen statistikk gi et sannferdig bilde av den ekte religiøse tro hos folket. Fordi om aksjonene fra dem som erklærer seg religiøse ofte blir tatt galt opp av en viss del av befolkningen, og selv om det bare er en minoritet som overholder de jødisk-religiøse tradisjonelle forskriftene, inntar mesteparten av Israels borgere langt fra en klar negativ holdning til de religiøse spørsmål. De erkjenner at de tilhører den jødiske konfesjon, praktiserer den også til en viss grad, og endog de som erklærer seg for ateister, anser den jødiske religion for å stå høyere enn alle andre, og kan vanskelig forestille seg at noen vil gå fra den for å slutte seg til en annen religiøs konfesjon.

En klar analyse av den religiøse situasjon i Israel har A. Chouraqui gitt i bladet «Evidences» (juni-juli 1957:

Splittelser og motsetninger.

«Hvert enkelt av Diaspora's (d. e. de spredte) større samfunn bevarer sin tro, sine skikker, sine tradisjoner fra landflyktighetens tid, og hvert enkelt av dem nærmer seg det religiøse problem på sin særegne måte. I så høy grad er dette tilfelle at Israels synagoger er blitt samlingssteder hvor minnene fra all verdens ghettoer i dag oppbevares. Da ingen har vært i stand til å forutse hver enkelt dags konkrete situasjon, er det oppstått indre splittelser i religionssamfunnene når det gjelder å finne løsninger på alle de tilspissede problemer som stadig oppstår innen jødedommens lære

MIDTØSTEN

Pionérbearbeid i Israel - Audiens hos kong Hussein - Religiøse problemer Reisetips

Reisebrev fra sogneprest dr. Gerard Vranken

«Her falt syriske bomber for 3 uker siden,» sier vår reisefører. Vi befinner oss i det nordøstlige hjørne av staten Israel, ved Hulesjøen og Jordankildene, der jødene utfører et stort dreneringsarbeid som skal omskape et sumpet område til dyrkbar jord. Fordi derved også dette grensestrøks strategiske betydning stiger, beskyldte Syria Israel for brudd på våpenhvilestatus quo.

Under vårt besøk var alt rolig igjen og ingenting forstyrret den idylliske ro over Galileas vakre blomstrende landskap. Når man i «chamsin» (het, tørr ørkenvind) og med 40° varme har kjørt langs det dystre Dødehavet og gjennom Judeas øde steinete høyder, er det en lise å komme til det dyrkede, frodige Galilea. Vi bodde i tre herlige dager hos Søstrene på «Saligprisningenes berg» (Mat. 5, 1—12) og likte oss svært godt ved, på og i Genesaretsjøen!

Det er imponerende å se hvor meget befolkningen i Israel arbeider. For å gjøre landet mer produktivt, har man begynt med store irrigasjonsanlegg og gjenreisningen av skogen. Landevinningen i Negev, den store Sydørken, går stadig videre sørover mot Rødehavet. Jeg besøkte en kibbutz (kooperativ jordbrukskoloni) og en tilpasningskoloni for evnesvake immigrantbarn. Det nye hebraiske universitet og andre vitenskapelige institutter er hypermoderne velutstyrte bygninger.

Hva er det som binder disse mennesker sammen og gir dem en slik energisk arbeidsvilje? Ikke den gamle jødiske religion. Det finnes ortodokse jøder som holder fast ved den gammeltestamentlige jødedom, men disse danner et mindretall med en liten fanatisk ultraortodoks fløy, som f. eks. organiserte gatedemonstrasjoner mot åpningen av Jerusalems nye svømmebasseng med fellesbadning.

Hverken blant de innvandrede jøder eller hos den i Israel fødte og oppvoksende ungdom («sabras») finner man mange som ennå lever på den gammeltestamentlige Messiasforventning. Men for de som ikke har en helt materialistisk livsinnstilling må da spørsmålet melde seg: Har Gud kanskje allerede oppfylt Det gamle testaments løfter og sendt Messias? Jeg heftet meg ved en uttalelse av den norske lutherske sjømannsprest i Haifa som forsikret at ikke få moderne jøder viser interesse for å få høre historiske fakta om Kristi person og lære.

Hva gjør den katolske kirke for å imøtekomme et slikt behov? Her er fra tiden før den jødisk-arabiske krig brøt ut noen katolske menigheter. Som kjent flyktet mange arabere i 1948 fra Israel, og

I audiens hos kong Hussein — i sivil med stripet slips.

derved mistet disse menigheter en del — på noen steder den største del — av sine medlemmer. Det er psykologisk forståelig at disse sjelesørgere ikke alltid ser med blide øyne på de nye jødiske herrer. Og det spørs om prestene er i stand til en så radikal omstilling: istedenfor (eller ved siden av) å være sjelesørgere for kristne arabere, nå å tenke seg inn i mentaliteten og komme på talefot med disse kultiverte moderne skeptikere fra et sterkt sosialistisk og materialistisk preget miljø.

Omvendt melder spørsmålet seg om man i apostolatet blant araberne viser den nødvendige tilpasning til den orientalske mentalitet. En kan finne kirker som er overlesset med søtladde romanske statuer, malerier og andre devosjonsgjenstander som i de verste italienske og franske landsbykirker. For en kontrast mot orientalerens enkle strenge bedehus, moskéen, hvis eneste utstyr består i murnisjen mot Mekka (mihraab) og prekestolen for Koranen (minbar), og dessuten de ofte kostbare bedeteppene på gulvet.

En arabisk katolsk menighet i en landsby i Samaria skulle bygge en ny kirke og søkte finansiell hjelp fra utlandet. Jeg hørte at sveitsiske katolikker hadde tilbudt å overta «fadderskapet» på betingelsen av at de skulle få et ord med i laget når det gjaldt den arkitektonisk-liturgiske utforming. Foreløbig er man ennå ikke kommet frem til en plan som tilfredsstiller begge parter!

Vi besøkte den latinske patriark i Jerusalem hvis bispedømme omfatter både staten Israel og Jordan. Han var nettopp kommet tilbake fra en kirkefest i valfartskirken på Karmelfjellet. Han kan krysse grensen etter behov. Men turister får på grunn av våpenhvilens betingelser bare lov til å krysse grensen én gang og i én retning.

Hans Majestet kong Hussein av Jordan mottok oss i audiens i sin hovedstad Amman. Denne unge hersker fra det gamle hasjimitiske dynasti overtok tronen da hans far Abdullah i 1951 ble myrdet av en jødisk terroristgruppe. Han liker å fremheve at de kristne pilegrimer til de hellige steder er meget velkomne i hans rike, og jeg må si at jeg var behagelig overrasket over vennligheten og hjelpsomheten hos grensevakten, turistpolitiet og befolkningen i Jordan. Da vi håndhilste ved avskjeden etter audiensen sa jeg: «God bless Your Majesty», hvorpå

og praksis. En herskare av individuelle meninger forhindrer en effektiv samling av dem som lever i landflyktighet. Alle disse splittelser og motsetninger favoriserer den religiøse likegyldighet hos en betydelig del av befolkningen. For dem står de nåværende former av jødedommen bare som noen levninger fra ghettoene som vil forsvinne. Men for de fleste israelitters vedkommende er det utvilsomt slik at de erklærer seg ikke-tilhørende noen klart definert religionsform uten derfor å ha brutt alle de bånd som knytter dem til forfedrene.

Når det forekommer sammenstøt på grunn av forskjellige religiøse tendenser, så dreier de seg ikke om viktige trosproblemer, men om ubetydelige spørsmål i forbindelse med utvortes religiøs praksis. Man blir betegnet som «religiøs» eller «ikke-religiøs» alt etter som man oppfyller forskriftene foreskrevet av den kanoniske lov.»

Denne kanoniske lov som skulle dirigere jødernes liv, har imidlertid fått sin endelige utforming utenfor landets grenser, og er preget av det. Derfor forsøker de unge israelitter å finne igjen en religion som er mer ekte, og har nærmere tilknytning til kildene, — de israelske profeters ekko. Slik graves det en stadig dypere grøft mellom de eldre generasjoner som førte Diaspora's tradisjoner med seg da de innvandret til det nye Israel, og de unge som er født i landet og legger vekt på andre sider ved den jødiske tradisjon. Og litt etter litt dannes det som følge av kontakten med Bibelens land en ny religiøs retning, som erklærer at den springer direkte ut fra den bibelske epoke ved å søke tilbake til profetenes inspirasjon og gjenopplive det israelske folks helteidknytning.

Den arabiske minoritet.

Det er ikke bare jøder i Israel. I 1956 var der 204 035 ikke-jøder; det utgjør 11% av befolkningen. Av disse var 138 000 arabiske muhammedanere, 45 000 kristne og 20 000 druser (en sekt med både muhammedanske og kristne elementer).

Araberne i Israel er israelske statsborgere, men som følge av de arabiske nabostatets fiendtlige holdning, står enkelte strategiske områder med overveiende arabisk befolkning under militær kontroll, noe som beboerne der får føle på kroppen.

Men til tross for alle vanskelighetene i forbindelse med utenrikspolitikken, forsøker landet å rette på forholdene for den arabiske befolkning, og særlig har utviklingen de siste to-tre år gått i retning av en tilnærmelse fra de jødiske myndigheters side. Alle borgere i Israel er likeberettiget for loven uten hensyn til rase, religion og sprog. Araberne har også stemmerett, Israel er det første land i verden hvor de arabiske kvinner stemmer — og åtte arabiske delegerte har sete i Knesseth.

På det sosiale og kulturelle område forsøker også Israel å høyne standarden for sin arabiske befolkning. De jødiske sosiale institusjoner og sanitæranlegg benyttes av alle arabere foruten de spesielle som står til deres disposisjon; det utdannes for tiden nemlig et visst antall arabiske sosialkuratorer som særlig skal virke blant denne del av befolkningen.

Mens bare 48% av de arabiske barn gikk på skole under det tidligere regime, var antallet i 1956 øket til 74%. På de arabiske skoler undervises det på

arabisk. Regjeringen søker å få utdannet en lærerstab for disse skolene som omfatter både muhammedanere og kristne. Videre kan arabere fortsette skolegangen på de jødiske høyere skoler og studere ved det hebraiske universitet.

Det er også satt i gang tiltak for at befolkningen kan få hjelp til å utnytte jorden bedre og skaffe de unge større fagkunnskap.

Den kristne minoritet.

Omtrent 45 000 arabere i Israel er kristne, de fleste er gresk-ortodokse.

Uavhengighetserklæringen garanterer samvittighets- og religionsfriheten, såvel som kirkenes og de hellige steds ukrenkelighet, det samme hvilke religioner de representerer. Og Israel respekterer og støtter virkelig også sine kristne arabere.

Her er det på sin plass å se problemet med det arabiske kristne samfunnet i det helhetsbilde som de kristne i Midt-Østen danner. De har lenge følt seg underlegne på grunn av muhammedanismens sterke stilling. Sikkert og visst er det arabiske kristne samfunnet fattig, men ikke fordi det befinner seg i Israel. Grunnen er at det mangler egne inntektskilder på alle områder, en mangel som forklares av den historiske sammenheng. Men sammenlignet med stillingen for de kristne som er bosatt i de muhammedanske naboland og stadig trues av forfølgelser, befinner det arabisk-kristne samfunn seg i en langt bedre stilling. Jødene har ikke, som muhammedanerne, en lovgivning som setter dem som tilhører en annen religion utenfor samfunnet.

For de kristne av jødisk opprinnelse er forholdene mer innviklet. Det er en del av dem; hvor mange protestanter og hvor mange katolikker er vanskelig å avgjøre da de svært ofte ikke gir seg til kjenne. Det finnes derfor ingen nøyaktig statistikk. Ennskjønt de israelske lover garanterer samvittighetsfriheten, betraktes en jøde, selv om han ikke har vært særlig praktiserende, som en frafallen hvis han slutter seg til en annen religiøs. Dertil kommer at for de jøders vedkommende som er innvandret fra såkalte kristne sentral- og østeuropeiske land hvor de har sett antisemitismens herjinger, er det å bli kristen ensbetydende med å gå over til fiendens rekke. Og endelig er der en del kristne av jødisk opprinnelse som i sin konvertittiver bare skaper bitterhet fordi de radikalt forkaster alle verdier, også etniske og kulturelle, forbundet med deres tidligere miljø.

Vanskelige vilkår.

Det er denne tingenes tilstand som gjør at kristendommen har så vanskelige vilkår i Israel. I to tusen år har jøder og kristne levet side om side i disse områdene, og jødene er fremdeles ytterst følsomme på grunn av alle de sår de er blitt tilføyet ned gjennom tidene av dem som kalte seg kristne. En nokså utidig proselytisme har dessuten ytterligere splittet jødene og de kristne.

Det kan ikke bli spørsmål om misjonsvirksomhet i Israel. Ordet misjon alene er nok til at gemyttene kommer i kok og gammel bitterhet gjenopplives. I Kristi eget land kan Kirken i dag bare være nærværende, loyalt avventende de muligheter til utfoldelse som er skapt i dette land, — bygget på religiøse tradisjoner forskjellige fra våre.

kongen spontant og hjertelig svarte «Thank you, Father».

Det er selvfølgelig en enestående opplevelse å besøke de hellige steder hvor Jesus levde, å vandre under de gamle oliventrær i Getsemane, å lese den hellige messe i grotten i Betlehem og i den hellige grav i Jerusalem. Men har vi egentlig historisk sikkerhet om de forskjellige minnestedene? Ikke alltid. Vi hadde derfor med vilje lagt opp vår reise ikke som «valfart» men som «bibelsk studiereise». Vi holdt vår andakt på de tradisjonelle minnestedene, men ikke uten først å ha fått en vitenskapelig orientering om stedets historisitet er sikker, sannsynlig eller

Jesu fødselskirke i Betlehem, som ble oppført av keiser Konstantins mor, Helena.

spørsmål og svar

Ved pastor Edvard Vogt.

Under denne rubrikk besvares tilsendte spørsmål i forbindelse med religion og moral i en norsk sending over Vatikanets Radio den fjerde onsdag i hver måned. Sendingene finner sted kl. 21.30 over (nye!) bølgelengdene 31.10; 25.67; 196 m. Neste sending er 25. juni. Adressen er: Vatikanets Radio, Vatikanet.

● En lytter fra Oslo spør: **HVA LÆRER DEN KATOLSK KIRKEN OM DEM SOM NEKTER Å GJØRE MILITÆRTJENESTE AV SAMVITTIGHETSGRUNNER?**

Kirken lærer at enhver plikter å bidra til sitt samfunns vel. Når samfunnets livsviktige interesser er truet av vebnet angrep, plikter de våpenføre menn å slå angrepet tilbake under de lovmessige myndigheters ledelse, men uten å gå lenger i ødeleggelse av fiendens stridsstyrke enn det som er nødvendig.

mistenkelig. Jeg vil anbefale en slik metode til eventuelle Palestinareisende blant mine lesere. Vår nord-europeiske nøkternhet steiler mot en altfor lettroende fromhet.

Orientalerne har f. eks. en mani med å lokalisere alleslags bibelske hendelser i *grotter*. En sterk tradisjon gir oss så å si sikkerhet om at Jesus er født i den grotte som vises i krypten under Fødselskirken i Betlehem. Men når man så likeledes i Betlehem viser «Marias melkegrutte», på Oljeberget grotten av Judas' forræderi, på Karmel Elias' grotte, står vi straks på de fromme legenders usikre bunn.

En objektiv arkeologisk orientering utelukker jo slett ikke en from bønn. Ta f. eks. Nasaret. Utgravninger i byen har bragt for dagen at en under husene finner restene av det gamle Nasaret fra Kristi tid. Det er derimot nokså usikkert om Marias hus sto der hvor man nå i Maria-Budskapskirken — igjen i en grotte under hovedalteret! — viser stedet der «Ordet ble kjød». Men om det nå akkurat var her, eller kanskje 30 eller 50 m. lengre borte, så er det like så gripende å lese engelen Gabriels samtale med Maria i Lukasevangeliets 1. kapitel og be Angelusbønnen.

Sikre kontaktpunkter med fortiden er *brønnene*. I det tørre Palestina er en god vannkilde betingelse for og sentrum i en landsby. Om husene forsvinner og skiftes ut, blir brønnen. Således kan vi med sikkerhet gå ut fra at mor Maria og gutten Jesus fylte vannkarene sine i den brønn som nå kalles Maria-brønnen. Og i Sykar ved Sikem viser man fremdeles den allerede på Jesu tid berømte Jakobsbrønn der Kristus talte med den samaritanske kvinne (Joh. 4). For en baksjisj (drikkepenger) drar kirketjeneren opp øsekaret, og vi smaker på vannet.

På alle minnstedene pleide vi å lese kapitlene fra det Gamle eller Nye Testament som har tilknytning til stedene, noe som både de katolske og de protestantiske deltagere satte stor pris på.

Gerard Vranken.

Militærtjeneste i fredstid er en forutsetning for oppfyllelsen av denne plikt og er derfor også en plikt.

Kirken lærer samtidig at enhver plikter å følge sin samvittighet. Hva er da samvittigheten? Den er den enkeltes ansvarsbevisste ettertanke over morallovens konsekvenser i hans særlige livssituasjon. Moralloven er felles for alle, og det er også logikken. Samvittighetens bud burde derfor bli det samme for alle dem som befinner seg i samme situasjon. Det viser seg i praksis at dette ikke alltid er tilfelle. Alle eller noen av de uenige parter må da ta feil. Årsaken til deres feilaktige resultat er da enten mangelfull oppfattelse av situasjonen eller av moralens eller logikkens lover. Om den enkelte i et slikt tilfelle har gjort alt det han som ansvarsbevisst menneske bør gjøre for å sette seg inn i vedkommende moralske spørsmål, plikter han imidlertid å følge sin egen samvittighet, også om dette vil koste ham borgerlig ansvar og straff.

Kirkens lære om dem som nekter militærtjeneste er følgelig at deres moralske alvor må respekteres og at de endog subjektivt sett har plikt til å handle som de gjør — såfremt de ærlig og grundig har forsøkt å arbeide seg frem til den riktige løsning. Dette betyr ikke at staten ikke har rett til å bruke passende midler for å gjøre dem livet som militærnektende «ubehagelig». Dette kan være nødvendig for samfunnets fortsatte eksistens. På det moralske og religiøse plan kan imidlertid ikke godtroende militærnektende dømmes.

De må ha undersøkt saken ærlig og grundig. Dette er en ufravikelig betingelse, og den er vanskeligere enn den kan synes. Hva ærlighetskravet angår kan kanskje enkelte svikte ved at de skjuler for seg selv et fryktmotiv. Mere aktuelt er det kanskje at en manglende erkjennelse av den objektive plikt til samfunnstjeneste kan bygge på et fordømmelsesverdig hovmot, hvor ens utgangspunkt er at alle «de andre» er idioter eller kjelt-ringer, mens en selv er kalt til messias og martyr for et fremtidig jordisk paradys.

Den som akter å følge sin samvittighet der hvor det befrir ham selv for farer og ubehag, må bevise sitt alvor ved også å følge høye etiske idealer på de andre livsområder. Jeg kjenner personlig ingen militærnektende og kan derfor ikke ha noen mening om hvorvidt dette alltid er tilfelle.

Undersøkelsen må som sagt være grundig. Det er for eksempel ikke nok at en har latt seg overbevise av et par utvalgte skriftsteder. En som i andre livsspørsmål ingen anstrengelse gjør for å sette seg inn i det kristne budskap, har ingen rett til å stille seg opp som en autoritet — enn si som en martyr — på et enkelt ensidig begrunnet punkt.

Herre Jesus Kristus, skap en ydmyk og mild sjel i oss slik at all overlegenhet utviskes, og all vår ferd blir preget av et enkelt og broderlig sinnelag. Gjør at vi tørster etter rettferdighet og elsker og respekterer de fattige. La våre hjerter utvides til å forstå og tjene ethvert menneske på jorden. Gjør oss til gledespredere, til overbringere av fred og vennskap.

Pilegrimers bønn i Tioumliline. (Marokko.)

Konfirmasjon i Paris

Av Pierre L'Ermite

Det er konfirmasjon. Kirken er full av unge — gutter og piker — som har samlet seg der for å motta fermin- gens eller konfirmasjonens sakrament. Rundt om dem en krans av foreldre, gudmødre og gudfedre.

Atmosfæren er strengt alvorlig, helt forskjellig fra den milde stillheten omkring den høytidelige Kommunion.

Under kirkens portal venter to vakter med hellebarder på biskopens vogn. Den blir antagelig forsinket, for biskopen har konfirmasjon også i en annen menighet.

*

Det høres to stokkeslag, og biskopen ankommer fulgt av en kannik. Sognepresten tar imot ham og gir ham vievann. Og kortesen beveger seg oppover mot det opplyste alter mens folkemengden følger oppmerksomt med.

Det er det samme om man lever i flyvemaskinenes, i atomets, i månereisenes tid; en biskops nærvær er og blir en begivenhet, noe helt utenom alt rent jordisk.

Rundt om i hjemmene kommer man i aften til å tale om denne biskopen ... hans «tusenårige» drakt, hans elskverdige vesen og hans preken.

*

Biskopen står ved kommuniensbenken. Med mitra på hodet og stav i hånden taler han til de unge med faderlig autoritet.

Men ikke lenge ...

For etter konfirmasjonen i denne kirken har han en tredje, i utkanten av Paris.

*

Mine kjære barn, Den kristne har alltid trengt styrke. Tenk på martyrene i de første århundrer ... på våre misjonærer som i øde utmarker risikerer livet for at hedningene skal bli kjent med Jesus Kristus.

Men også dere trenger krefter, til livet hjemme og på skolen. Livet er en konstant kamp, Satan forsøker å skade dere, å ødelegge spiren til de gode kristne som dere skulle være.

Denne styrke får dere gjennom konfirmasjonens sakrament. Det er uunnværlig i dagens forpostfektninger ... i morgendagens alvorligere fristelser.

Mange av dere kommer nok til å falle. Konfirmasjonen gir kraft til å reise seg igjen. Å arbeide på frelsen er ikke å ikke falle. Det er å være urokkelig bestemt på å komme seg opp igjen, alltid og likevel. Og å hevne seg på Satan for hans angrep.

*

Her blir det en pause. Biskopen ser på barna som lytter oppmerksomt. Og han fortsetter:

Tenk på apostelen Peter ... Han elsket utvilsomt Kristus. Han hadde sagt det flere ganger. Og han var oppriktig.

Og så fornektet han ham fordi han var redd ... Og for hvem? Merk dere det, — for en stakkars ungpике som arbeidet på stedet.

Hør hva han svarte da han henviste til sin guddommelige Herre: «Jeg kjenner ikke denne mannen ...!»

Og denne mannen var Jesus Kristus! For et øyeblikk siden hadde Peter mottatt den hellige Kommunion fra hans hånd!

Men i stedet for å gå og henge seg som den sørgelige Judas, greide han å reise seg igjen. Hvorfor? ... Fordi han hadde mottatt Den hellige Ånd.

Også for dere ber den hellige Kirke Gud om motstandskraft og beslutsomhet.

Å, jeg vet det godt, jeg leser det i øynene deres ... I dag er dere fylt av kjærlighet og god vilje. Men i morgen allerede er det å ta kampen opp, på den mørke slagmarken. Derfor, hold kontakten med prestene ... Måtte ingen, intet, noensinne skille dere fra Gud! Så dere når livet er slutt kan si: Jeg har kjempet den gode strid ... Og det var hardt mange ganger! Men det holdt, jeg mistet aldri troen.

*

Biskopen sitter i sin biskopstol og meddeler fermingens sakrament til hver enkelt. Ved siden av ham står sognepresten og betrakter disse små kristne som er hans.

For et mysterium bak hver av disse panner som bøyer seg frem ...

Kanskje er det blant dem fremtidige prester, kanskje helgener. Og der er sikkert også — ak ja — andre emner.

Inne fra Tabernaklet på alteret ser Kristus på dem også. Hvem av dere skal forråde meg?

Som meddelt i siste nr. av St. Olav ble Hans Høyæververdighet biskop dr. Mangers under sitt Roma-besøk nylig mottatt av Pave Pius XII.

Etter audiensen ble hosstående bilde tatt, der Hans Hellighet er flankert av biskopen og en hollandsk maristpater. I forgrunnen prestekandidatene Erik W. Strøm, Fredrik W. Elvedahl og pastor Edvard Dahm Vogt.

UTLANDET

AFRIKA

Benediktinerabbedi i Ruanda.

Abbeden for det kjente benediktinerkloster Maredsous i Belgia har besluttet at et nytt kloster skal opprettes i Ruanda. To munkar fra Maredsous har foretatt en inspeksjonsreise i disse områdene i Afrika, og funnet at det beste sted å plasere klosteret vil være i nærheten av Astrida.

I september i år vil seks benediktinere forlate Maredsous for å reise til Ruanda og arbeide med det nye klosteranlegg. Det blir det andre benediktinerkloster i de belgiske områder i Afrika, det første er grunnlagt av munkar fra St. André-les-Bruges.

ARGENTINA

Nytt katolsk universitet.

Det nye katolske universitet i Buenos Aires, Santa Maria, har begynt å virke. Åpningshøytideligheten ble innledet med en høytidelig messe selebrert av mgr. Lafitte, hjelpebiskop i Buenos Aires. Kardinal Caggiano, biskop av Rosario, åpnet forelesningene med et foredrag.

DANMARK

Stor oppslutning om årets valfart til Åsebakken.

Trass i det dårlige været i Københavnområdet søndag 18. mai var ikke mindre enn 2450 katolikker, inklusive bl. a. gjester fra Malmø og Gøteborg, med i den årlige valfarten fra Holte til Vor Frue Kloster på Åsebakken, og nesten halvparten mottok den hellige Kommunion under messen som ble selebrert av biskop Suhr.

Søndag 1. juni finner den årlige valfart til Øm på Jylland sted. Det er imponerende at det ved disse valfartene hvert år kan samles 10—15% av samtlige katolikker i Danmark.

FRANKRIKE

Jeanne d'Arc og det katolske Frankrike.

Det er i år 529 år siden den unge bondepiken, Jeanne d'Arc, befrikk byen

Orléans og dro videre på sin underbare ferd i Nord-Frankrike, og Orléans innbyggere og en mengde mennesker forøvrig både i og utenfor Frankrike feiret den spesielle minnedagen 8. mai.

Orléans' borgermester, dr. Ségelle, sa i sin tale bl. a.: «Frankrike er istand til å oppvise en uanet kraft i «de store timer» i sin historie. Og er vi ikke nå inne i en avgjørende time i vår historie? Det er sikkert mange i den store folkemengden foran katedralen som føler dette. Orléans' befrielse ved Jeanne, det er den unge åndens seier over materialismens alderdom.»

Erkebiskopen av Montreal, kardinal Léger, som var kommet til Frankrike for anledningen, holdt en hyldningstale til Jeanne d'Arc: «Hun ble tildelt en reddende rolle fordi hun var en enkel sjel som stilte seg til rådighet for Guds hender. Hun representerte en sann fedrelandskjærlighet og lærte folkene at de har en misjon. Hun er endelig et bevis på det katolske Frankrikes enestående kall.»

Møte om «Kirken i verden».

Omkring 300 personer fra en rekke land deltok i et møte som fant sted i Paris i begynnelsen av denne måned med emne: «Kirken i verden». Møtet var organisert av medarbeiderne i det kjente katolske tidsskrift «Informations catholiques internationales», Georges Hourdin og Jean-Pierre Dubois-Dumée.

Grunnleggeren av bevegelsen «Economie et humanisme», dominikanerpater Lebre, var nettopp kommet tilbake fra Brasil og holdt et foredrag om menneskehetens reelle tilstander idag og om de stadig voksende demografiske og økonomiske ulikheter.

Representanter fra forskjellige land svarte deretter på spørsmål om Kirkens stilling i deres respektive aksjonsområder.

En messe for Chu-En-Lai...

En fetter av Chu-En-Lai er i disse dager vigslert til katolsk prest i Paris.

Han kom egentlig til Europa for som en erklært fiende av kristendommen å sette seg inn i metoder til å bekjempe den. I Paris stiftet han imidlertid bekjentskap med en katolsk familie og en fransiskanermunk som oppfordret ham til å studere katolisismen. Følgen var

at han konverterte, og valgte så å bli prest.

IRAK

Lettere for katolikken.

Det er nå blitt adskillig lettere for katolikken i Irak å foreta pilegrimsturer til Det hellige land, på grunn av føderalunionen mellom deres land og Jordan. Følgelig var det i påsken i år et betydelig større antall pilegrimer fra Irak i Jerusalem. Likeså har katolikker fra Jordan i større utstrekning enn før besøkt Irak, særlig skolegutter som har kampert på jesuitterkollegiets område i Bagdad.

JUGOSLAVIA

Kardinal Stepinac 60 år.

Kardinal Stepinac, erkebiskop av Zagreb og primas for Kroatia, tilbragte sin 60-års dag nylig i den landsby hvor han er født, Krasic, og hvor han nå er tvunget til å oppholde seg. Sin 50-års dag tilbragte han i fengsel. Han ble ført til Krasic i 1951.

LUXEMBOURG

Benelux-landene feirer sin apostel.

Festlighetene i anledning av 1300-års dagen for Benelux-landenes apostel og vernehelgen, den hellige Willibrords fødsel, ble 24. mai innledet med en høytidelighet i abbedikirken i Echternacht i Luxembourg.

Den hellige Willibrord grunnla benediktinerklosteret Echternacht i året 698 og gjorde det til et av støttepunktene for misjoneringen av de germanske land. Fra Echternach stammer et anseelig antall verdifulle håndskrifter og evangeliebøker, og i forbindelse med jubileet vil det i Echternacht bli holdt en utstilling av de kulturhistoriske skatter som er knyttet til klosterets egen historie, frem for alt de berømte Echternacher bokmalerier fra 8. og 11. århundre. Utstillingen er åpen til 24. august og står under storhertuginnen og biskopen av Luxembourgs beskyttelse. Det luxembourgske postvesen vil i anledning av jubileet sende ut en frimerkeserie med tre forskjellige Willibrordmøtiver.

Hans Høyerverdighet biskop dr.

Det er slutt.

Biskopen fremsier velsignelsen med kjærlig stemme: — Mine kjære barn, måtte den Hellige Ånd virke det samme i dere som i apostlene. Behold ikke denne nåden for dere selv, men la den lyse og stråle! Gud bevare dere i dag... i morgen og alltid.

*

I morgen vandrer de konfirmerte avsted på menneskenes vei, og de føler seg allerede mer fri. Veien fører mot en fremtid som ingen kan se, som ikke har sin like i verdenshistorien, og under en skybedekket himmel. De svinger mellom et nytt Babels tårn og Apokalypsens innledende stadier...

Mangers gjestet 26. og 27. mai sitt jubilerende hjemland etter særlig innbydelse fra de kirkelige og sivile myndigheter i Luxembourg.

PORTUGAL

Fatima 13. mai 1958.

Over en halv million mennesker hadde innfunnet seg i Fatima i år for å minnes Mariaåpenbaringene i 1917. Under pontifikalmessen var dessuten 800 syke kommet til, og 200 prester utdelte den hellige Kommunion til nesten 70 000 personer. Blant pilegrimene, var foruten landets egne, en mengde utlendinger fra nære og fjerne land: Australia, Brasil, De forente stater, Filippinene, England, Tyskland, Spania, Nederland, Irland, Italia, og de nordiske land var representert med Sverige.

SPANIA

Internasjonal sosialkongress i Spania.

I midten av mai ble det holdt en internasjonal kongress i Madrid som var organisert av Det internasjonale institutt for sosialvitenskap ved universitetet i Fribourg, Sveits. Hovedemnet for kongressen var de forskjellige problemer som middelklassen stilles overfor idag.

Hun tok seg av de hjemløse gamle.

Den første saligkåring i St. Peterskirken i år var for den spanske nonnen, Therese av Jesus Jornet y Ibars, som grunnla kongregasjonen «De forlatte gamles små søstre». På æresplass i St. Peterskirken den dag satt 70 gamle som pleies av medlemmer av kongregasjonen.

Therese av Jesus Jornet y Ibars var født i 1843. Hennes foreldre var bønder, og hun underviste først i folkeskolen, men oppdaget etterhvert at hun var kalt til å ta seg av gamle som ingen andre brydde seg om. Kongregasjonen som hun grunnla med dette formål svarte til et behov dengang, og vokste hurtig, særlig i Spania, men også i Sør-Amerika.

Da hun døde 54 år gammel, hadde hun 1 260 med søstre fordelt på 103 hospitser. Idag teller kongregasjonen ikke mindre enn 2 700 ordenssøstre som pleier 17 500 gamle.

SVEITS

Hestens stiftelse.

En sveitsisk journalist, Hans Schwarz, har tatt initiativet til en stiftelse for gamle dyr på øya St. Peter i Sveits. Her skal de få gress og hvile når de har «falt for aldersgrensen».

Stiftelsen ble åpnet med at en karavane på elleve dyr vandret inn i dette jordiske paradiset, ni hester, et muldyr og et esel. To av hestene trakk en gammel postvogn, de er de siste posthester fra St. Gallen.

SYRIA

Skolene trues.

Ifølge det franske blad «La Croix» har avisene i Kairo bebudet en lov forfattet av Den arabiske republikk angående de skoler som har utenlandske lærere, de fleste av disse er katolske. Loven tar sikte på å stille Syria på lik linje med Egypt, hvor det de siste år er lagt store hindringer i veien for alle skoler som ledes av katolske misjonærer og andre utlendinger. Der er nedlagt forbud mot å bygge nye skoler, og de allerede eksisterende får ikke utvide.

I Syria er det for tiden omkring 160 000 katolikker, hvorav nærmere 8 000 bruker den latinske ritus. De har 170 skoler med nesten 40 000 elever.

TYSKLAND

Ordenssøstre.

Antallet ordenssøstre i Tyskland har steget fra 60 000 i 1920 til nesten 100 000

HALDEN MØBELFORRETNING Alt i møbler Tlf. 2534	Halden- firmaer	Karl Knap A/s Tlf. 2710 Bygningsartikler — Rør og Maskinforretning Linoleum — Vaskemaskiner — Kjøleskap
Haakon J. Jørgensen Rørleggerforretning Tlf. 2900	E. Sem A/s Bøker — Papir — Trykksaker	Einar Jonassen KOLONIAL Tlf. 1896
FRIDTJOF NIELSEN Kjøtt- og pølsevarerforretning Tlf. Forr. 1094 — Privat 1282 Etbl. 1890	CENTRAL PENSJON er stedet Tlf. 1395	A/S HALDEN BRYGGERI
Fredrikshalds Meieribolag HALDEN	ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK Dører — Vinduer — Trapper Tlf. 1630	H.A.H.'s VAREHUS Alt i gode varer til hus og heim Tlf. 2793
Oskar Andersen Fisk — Delikatesseforretning Inneh. Karl Storm Andersen Tlf. 1155 — Privat 1159	Gunnar Setterquist Elektrisk forretning. Aut. installatør og radioforhandler Tlf. 1981 og 1733 — Storgt. 1	Glassmester OSKAR L. HANSEN Alt i glassarbeid og innramming Tlf. 2976
Paul Johannesen Alt i ux og optik TELF. 2011	SIGURD GRØNNERN Manufaktur og utstyr Tlf. 2746	HALDEN FARVEHANDEL A. Sandaker, Torvet Tlf. 1264

nå, men det er likevel stor mangel på søstre i aldersgruppen 25 til 40 år, og mange sykehus og velferdsinstitusjoner som drives av kongregasjoner, har vanskeligheter med å skaffe nok hjelp.

I ett kjent tilfelle har de måttet oppgi et sykehus, ikke av mangel på søstre, men på grunn av myndighetenes inngripen. Det er selvfølgelig i Østsonen, i Offenbach i nærheten av Frankfurt hvor ordenssøstre hadde tje-

nestegjort ved sykehus i over 60 år. De fikk beskjed om å være ute av bygningen innen 30. april i år, og har vendt tilbake til moderhuset. De tilhører birgitterordenen.

I september ifjor, da en ny fløy av sykehuset ble tatt i bruk, fikk de påbud om ikke å anbringe noe krusifiks der, ikke engang et kors. Priorinnen protesterte i en skrivelse til de lokale autoriteter, og disse svarte med å forlange

henne avsatt. Hun fikk imidlertid full støtte fra ordenens generalpriorinne, men med den følge at myndighetene tilintetgjorde den overenskomst som var opprettet i 1895 og inneholdt bestemmelsene om at birgitterinner skulle tje- nestegjøre ved dette sykehus.

Befolkningen på stedet laget et bønneskrift som ble undertegnet av 15 000 personer og sendt myndighetene, men for- gjeves. Søstrene måtte gå.

BERGEN		
K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pøsefabrikk Solheimsgt. 11 Tlf. 99 016 Bergen	FINN KONOW Blikkenslagerforretning Grønnesmuget 4 - Marken Bergen Tlf. 12 085 - Privat 99 976	BIRGER MICHELSEN MALERMESTER FOSSWINKELSGATE 20 Alltid til tjeneste med overslag Tlf. 12 443 - 97 269
A. K. EGGE A/S Frukt og grønnsaker En gros	Sølv for alle anledninger JUVELER SMASTRANDGT 4 BERGEN	
 USLITELIG MODERNE og sanitært Kjøkkenutstyr i rustfritt stål DIDR. ANDERSEN & SØN A/S Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090	 All slags skadeforsikring	
	ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»	
 i Nygårdsgt. ved Eldorado	ANTON OLSEN Murmester	HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, Radio- og Utstysforretning TORNØEGÅRDEN - BERGEN
	 BOK-OG PAPIRHADEL AKSJESELSKAP Strandgt. 4 - Telefon 15020 - Bergen	L. W. TORNØE A/S Papirhandel Bergen
 Manufakturvarer - Sengeutstyr	JACOB L. BERSTAD Konforutstyr Bergen - Oslo	 NYGÅRDSGT. 4
1/5 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel BERGEN Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482		

Har De betalt kontingenten for 1958?

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

OBS!

Ved

adresseforandringer,

vennligst oppgi også

den tidligere

adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO's

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

Hans Ekjord

FARVEHANDEL

St. Olavs gt. 3

Tlf. 42 16 13

Melitta

KAFFETRakter

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE

DRØYERE KAFFE

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

TILMERS & HAAVELSRUD A/S

Telefoner 33 21 40 — 33 57 23

Teatergt. 1, Oslo

Radio — Elektrisk

Margarin

Dag-Ny
MARGARIN - FABRIKK

Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 68 34 00
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER